

توفیق بانکداری اسلامی ایران در رویارویی با بحران

ماخذ: اکونومیست

ترجمه: سعید امیری

بانک‌های ایرانی تا حدودی از اثرات بحران مالی که سراسر جهان را تحت تاثیر خود قرار داده است، مصون مانده‌اند. رتبه‌بندی امسال هزار بانک برتر جهان نیز حاکی از ثابت ماندن سود حاصله از بانکداری اسلامی است و رشد سرمایه‌گذاری بانکداری اسلامی، باعث تعادل در بانک‌ها شده است.

بانک‌های ایرانی با سرمایه‌ای بالغ بر ۲۳۵ میلیارد دلار، حدود ۳۷/۵ درصد از کل سرمایه‌های مبتنی بر اصول شریعت اسلامی در جهان را در اختیار دارند. در واقع فهرست ۵۰۰ موسسه اسلامی برتر نشریه بنکر (Banker) که در اواخر اکتبر چاپ شد، نشان می‌دهد که ایران بیشترین دارایی مبتنی بر دین اسلام را در مقایسه با دیگر کشورها دارد و شش بانک ایرانی در میان ۱۰ موسسه مالی برتر اسلامی قرار دارند. بانک ملی با ۴۸ میلیارد دلار بیشترین دارایی مبتنی بر شریعت اسلامی را در جهان دارد و دیگر بانک‌های ایرانی در فهرست ۱۰ موسسه برتر اسلامی عبارتند از: بانک صادرات ایران، بانک ملت، بانک تجارت، بانک سپه و بانک کشاورزی.

دارایی‌های بزرگ‌ترین بانک‌های ایران در سال ۲۰۰۹ به طور قابل توجهی رشد نموده است، به ویژه بانک صادرات ایران، که طبق فهرست ۱۰۰۰ بانک برتر جهان در سال گذشته، دارایی‌اش با ۳۲ درصد افزایش از ۳۲/۶ میلیارد دلار، به ۴۳ میلیارد دلار رسید، البته میزان بازده دارایی‌های بانک صادرات از ۰/۷ درصد به ۰/۴۲ درصد کاهش یافت. در واقع، علی‌رغم رشد زیاد دارایی‌ها در بخش بانکی ایران در این سال بازده دارایی‌ها در بزرگ‌ترین بانک‌های ایران در مقایسه با سال گذشته کاهش نشان می‌دهد.

سود قبل از مالیات بانک صادرات نیز در فهرست امسال کاهش داشته است. سود قبل از مالیات این بانک که در پایان سال مالی منتهی به مارس ۲۰۰۷ بالغ بر ۲۲۸ میلیون دلار بود، در سال منتهی به مارس ۲۰۰۸ با ۲۱ درصد کاهش، به ۱۸۱ میلیون دلار رسید.

از نقطه نظر کسب سود، بانک مسکن با ۴۱۸ میلیون دلار سود قبل از مالیات، سودآورترین بانک ایران بود. هم چنین بانک پاسارگارد با ۱۸۷ میلیون دلار سود، بیشترین رشد را به میزان ۹۴/۹ درصد نشان می‌دهد.

در میان موسساتی که بیشترین جهش را در رتبه‌بندی ۱۰۰۰ بانک برتر داشته‌اند، پنج بانک ایرانی نیز دیده می‌شوند. بانک توسعه صادرات در صدر بانک‌های ایرانی قرار دارد. این بانک با ۵۷۹ پله صعود از رتبه ۸۶۷ به رتبه ۲۸۸ صعود کرد. سرمایه بانک توسعه صادرات که در سال تقویمی ۲۰۰۷ بالغ بر ۳۲۷ میلیون دلار بود، در سال تقویمی ۲۰۰۸ به ۲/۱ میلیارد دلار افزایش یافت. بانک صادرات ایران، بانک صنعت و معدن، بانک پاسارگارد و بانک ملی ایران هم در فهرست بانک‌هایی قرار دارند که بیشترین جهش را داشته‌اند.

با نگاهی به آینده به نظر می‌رسد که بانک‌های ایران با چالش‌هایی برای حفظ قدرت خود مواجه خواهند بود. رویدادهای پس از انتخابات ایران و کاهش قیمت نفت، احتمالاً به اقتصاد ایران لطمه وارد می‌کنند، البته رشد مداوم سرمایه‌گذاری اسلامی در بخش بانکداری ایران، می‌تواند دلیلی برای امیدواری به آینده باشد.

**علی‌رغم رشد
زیاد دارایی‌ها در
بخش بانکی ایران،
بازده دارایی‌ها در
بزرگ‌ترین بانک‌های
ایران در مقایسه با
سال گذشته کاهش
نشان می‌دهد.**